

چکیده

بدون شک امروزه صنعت گردشگری به عنوان صنعت جهانی، رشد سریعی در اقتصاد جهان داشته که در نتیجه افزایش نرخ رشد سالانه از تولید ناخالص ملی در سطح جهان، صادرات، تجارت جهانی و خدمات، سهم گردشگران بین المللی در فعالیت اقتصادی جهان نیز بطور مداوم بالا رفته است. در این میان علاوه بر عناصر اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی که به نوعی بر صنعت گردشگری تأثیرگذار است، عناصر محیطی نیز بر کیفیت صنعت گردشگری تأثیرگذار می‌باشد. مخاطرات محیطی می‌تواند اثرات مخربی بر توسعه گردشگری داشته باشد. پژوهش حاضر با هدف تحلیل مخاطرات طبیعی در شهر تبریز و تأثیر آن بر گردشگری انجام شده است. پژوهش از حیث هدف کاربردی محسوب می‌شود. در این پژوهش مخاطرات محیطی در قالب سه بعد مخاطرات محیطی زمین شناختی، اقلیمی و انسانی طبقه بندی شده است. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش کتابخانه‌ای و میدانی و استفاده از اطلاعات هواشناسی ایستگاه سینوپتیک تبریز بوده است. در پرسشنامه ۱۰ بعد تأثیراتش بر صنعت گردشگری سنجیده شده است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه کارشناسان و متخصصان شاغل در مناطق چندگانه شهرداری تبریز می‌باشند که با توجه به این که تعدادشان ۱۸۷ نفر گزارش شد، از روش نمونه گیری تمام شماری استفاده شده و حجم نمونه نیز ۱۸۷ نفر در نظر گرفته شد. پایایی سؤالات پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه شد و روایی سؤالات پرسشنامه به روش روایی محتوا مورد تأیید قرار گرفت.

برای تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیات پژوهش از تحلیل رگرسیون خطی استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان داد که مخاطرات محیطی شهر تبریز بر توسعه گردشگری آن تأثیر منفی دارد و در بین سه مخاطره زمین شناختی، اقلیمی و انسانی، بیشترین تأثیر منفی مربوط به مخاطرات زمین شناختی می‌باشد. نتایج این پژوهش می‌تواند در توسعه برنامه های گردشگری شهر تبریز بخصوص شهرداری و فرمانداری این شهر مورد استفاده قرار بگیرد.

واژگان کلیدی: گردشگری، توسعه گردشگری، تأثیرات گردشگری، مخاطرات محیطی، شهر تبریز